

ลมพิษ

ลมพิษเป็นโรคผิวหนังซึ่งทุกท่านรู้จักกันดี ผมเชื่อว่าทุกคนคงเคยเป็นลมพิษ อย่างน้อย 1-2 ครั้งในชีวิต บางคนอาจเป็นมากกว่านั้น คือเป็นทุกวัน รับประทานยาเท่าไร ป้องกันและหาสาเหตุอย่างไรก็ไม่พบ ซึ่งอาการคันที่เกิดจากลมพิษก่อให้เกิดความรำคาญให้หลายๆท่านเป็นอันมาก

อาการ

ลักษณะของลมพิษจะเป็นผื่นนูนแดง เมื่อหายจากผื่นลมพิษแล้วผิวจะกลับเป็นเนื้อปกติ และควรจะหายไปในภายใน 24 ชั่วโมง แต่ถ้าผื่นลมพิษมีอาการมากกว่านั้นคือ เป็นแต่ละครั้งกินเวลานานกว่า 24 ชั่วโมง และเวลาหายไม่กลับเป็นสีผิวปกติ หรือมีผื่นดำเกิดขึ้น ควรปรึกษาแพทย์เพราะอาจไม่ใช่ผื่นลมพิษธรรมดา

สาเหตุ

ลมพิษมีขนาดต่างๆกัน บางรายผื่นมีขนาดเล็ก บางรายผื่นมีขนาดใหญ่ สาเหตุเกิดจากการแพ้สารบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งสารหรือปฏิกิริยาภูมิแพ้เหล่านั้นจะไปกระตุ้นมาสต์เซลล์ (mast cell) ให้หลั่งฮิสตามีน (histamine) ซึ่งจะไป ออกฤทธิ์บริเวณหลอดเลือด ทำให้มีการซึมผ่านของพลาสมาหรือน้ำเหลืองออกมายังบริเวณผิวหนัง เกิดอาการผื่นนูนแดง บวม และคัน โดยสาเหตุของลมพิษอาจเกิดจากสารหรือภาวะต่างๆดังนี้

ยา ได้แก่ มอร์ฟีน โคเดอีน เพนิซิลลิน เตตราซัยคลีน ซัลฟา ยาลดกรด วิตามิน เกลือแร่ ยาถ่าย ยาสวน ยาอมบัวปาก ยาหยอดตา สมุนไพร แอสไพริน

อาหาร ได้แก่ น้ำตาลเทียม อาหารทะเล ของทะเล ของหมักดอง ถั่วลิสง ไข่ เต้าเจี้ยว น้ำปลา เนื้อสัตว์ ช็อกโกแลต ซอสปรุงรส กะปิ ผงชูรส

การติดเชื้ในร่างกาย ได้แก่ ฟันผุ กระเพาะปัสสาวะหรือไตอักเสบ ไช้น้ำอัสเสบ ผื่นหนองตามร่างกาย การติดเชื้ราเชื้ยีสต์ตามร่างกายหรือในช่องคลอด

โรคภูมิแพ้ ได้แก่ เอสแอลอี การสัมผัสเสียดสี การแพ้สารเคมี ยาฆ่าแมลง ไร ผุ่น ละอองเกสรดอกไม้ ละอองเชื้รา ขนสัตว์ หรือไรจากสัตว์เลี้ยงพวกม้า แมว สุนัข ผุ่นตามบ้าน ยุง หรือแมลงสัตว์กัดต่อย เป็นต้น

ภาพที่ 78 แสดงผื่นลมพิษจากการแพ้ยา

ภาพที่ 79 แสดงผื่นลมพิษจากการแพ้อาหาร

อื่นๆ ได้แก่ สิวบางชนิด ความเครียด ความร้อน ความเย็น ความผิดปกติ ความผิดปกติในระบบทางเดินโลหิต โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง ความร้อน ความเย็น ความผิดปกติในระบบทางเดินโลหิต โรคเบาหวาน มะเร็ง การมีพยาธิในทางเดินอาหาร

ภาพแสดง โรคลมพิษเรื้อรัง

ชนิดของลมพิษ

เห็นไหมครับว่า ลมพิษมีสาเหตุมากมายหลายประการ จึงเป็นโรคที่พบบ่อย บางรายอาจเป็นชั่วคราว บางรายอาจเป็นนานนับปี มีผู้แบ่งลมพิษออกเป็น 2 ชนิด

ชนิดเฉียบพลัน พวกนี้จะเป็นอยู่ 1-2 ครั้ง หรืออาจเป็นอยู่ภายในระยะเวลา 1 เดือน มักมีสาเหตุ จากการ ติดเชื้อ อาหาร ยา ซึ่งเมื่อพบสาเหตุเหล่านั้น หรือสิ่งกระตุ้นหมดไปก็หายได้

ชนิดเรื้อรัง คือพวกที่เป็นซ้ำซาก บางคนเป็นนับสิบปี ถือว่าถ้ามีอาการผื่นลมพิษมากกว่า 6 สัปดาห์ จัดว่าเป็นลมพิษชนิดเรื้อรัง และอาจต้องทำการค้นหาสาเหตุอย่างจริงจังต่างจากกรณีที่เป็นลมพิษชนิดเฉียบพลัน ซึ่งแค่รักษาตามอาการก็เพียงพอ แต่ลมพิษชนิดเรื้อรังจะต้องหาสาเหตุอีกมากมายมหาศาล โชคดีก็หาเจอ บางครั้งนี่กว่าเจอแต่กลับไม่ใช่ การหาต้นตอของสาเหตุอาจต้องปรึกษาแพทย์ ขณะเดียวกันตัวผู้ป่วยจะต้องมีความรู้ และพยายามเป็นคนช่างสังเกตเพื่อช่วยแพทย์หาสาเหตุ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อตนเอง ทั้งนี้เพราะว่าลมพิษมีสาเหตุมากมาย ซึ่งสาเหตุบางอย่างหลายท่านอาจนึกไม่ถึง ลมพิษอาจเกิดได้จากความร้อน อารมณ์ การออกกำลังกาย การอาบน้ำร้อน ความโกรธ ซึ่งแพทย์มีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่า cholinergic urticaria (ลมพิษชนิดโคลิเนอร์จิก) ลักษณะเป็นจุดแดงเล็กๆและมีวงสีขาวล้อมรอบ พวกนี้จะคันมากแต่จะหายเองภายใน 2 ชั่วโมง ซึ่งเชื่อว่าอุณหภูมิของผิวหนังที่เพิ่มขึ้นจากสาเหตุดังกล่าวจะกระตุ้นให้เกิดลมพิษชนิดนี้

ส่วนสาเหตุทางกายภาพ เช่น แสงแดด ความเย็น การสัมผัส การใส่เสื้อผ้ารัดรูป ขูดหรือเสียดในผ้าหลายๆชนิดสามารถจะกระตุ้นให้ลมพิษเป็นเรื้อรัง และกลับเป็นซ้ำได้เช่นกัน

การรักษา

ต้องพยายามหาสาเหตุ ซึ่งเมื่อเราพอมีความรู้ก็จะช่วยแพทย์หาต้นตอได้ พุดง่าย ๆ คือช่วยเป็นนักร้อง ในการรักษาอาจต้องรับประทานยาแก้แพ้กลุ่มแอนติฮิสตามีนซึ่งปัจจุบันมีหลายชนิด บางชนิดอาจทำให้เกิดอาการง่วงเหงาหาวนอน เพราะฉะนั้นถ้าจะขับรถหรือทำงานที่เสี่ยงต่ออันตรายต้องระวังยากลุ่มดังกล่าว เนื่องจากอาจต้องกินต่อเนื่องเป็นระยะเวลา นาน บางรายที่เป็นรุนแรงอาจต้องใช้ยาในกลุ่มสเตียรอยด์ หรือฉีดอะดรีนาลีนซึ่งแพทย์จะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป